

VEČERNI LIST

Cene po pošty:
za celo leto . . . 37—
za pol leta . . . 20—
za četrt leta . . . 11—
za 1 mesec . . . 4—50
Za Ljubljano mesečno 4.50
Uredništvo in prodaja:
Kopitarjeva ulica št. 6
Uredn. telefon št. 50

Posamezna številka 30 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vln.

Demokratsko-socialistična vlada odstopila.

Belgrad, 14. februarja. Danes dopoldne ob 10. uri se je sešel ministrski svet, ki se je posvetoval do 1. ure popoldne. Po sklepu ministrskega sveta je ministrski predsednik Davidović odšel k regentu, ki pa je bil ravno pri obedu, vsled česar je Davidović moral odgoditi svoj poset. Ob 5. uri popoldne je ministrski predsednik Davidović zopet prišel na dvor ter regentu predložil v podpis ukaz, naj se razpusti parlament, hrvatski sabor, srbska narodna skupščina ter ostali parlamentarni zastopi. Volitve v konstituanto

naj bi se po srbskem volivnem redu vršile dne 24. maja. Regent pa je podpis odklonil. Ko se je Davidović vrnil v ministrsko predsedstvo, so ga tam pričakovali vsi zbrani ministri. Po poročilu, ki ga je o dogodku podal Davidović, je bilo sklenjeno, da podajo ostavko vsi ministri. Ob pol 6. uri popoldne je ministrski predsednik Davidović podal regentu pismeno ostavko vseh ministrov. Regent se je zahvalil ministrom za vse, kar so v teku svojega delovanja koristnega storili za državo ter je ostavko — sprejel.

Nova vlada se sestavlja.

Parlament sklican.

Belgrad, 14. februarja. V političnih krogih krožijo najraznovrstnejše vesti o sestavi nove vlade. Nekatere vesti trde, da bo prevzel predsedstvo vlade Protić, podpredsedstvo dr. Korošec, verstvo dr. Janković (Slovenec), notranje stvari Velizar Jerabović (radikalec), vojsko general Pešić, socialno politiko Gostinčar, šume in rude Banić itd. Vendar je vse to v obziru doslej še brez pomena. Pač pa se pričakuje, da bo regent še nočjo ali tekom nedelje poveril sestavo koncentracijske vlade kakemu radikalcu. Ker pa je danes izključeno, da bi bila mogoča koncentracijska vlada z radikalcem na čelu, se bo sestavila koalicijska vlada iz vseh strank, izvzemši demokrate in socialiste. Kakor se govori, bi v novi vladi nekateri radikali imeli 8 ministrov, Narodni klub 3, Jugoslovanski klub 4, enega pa Medakovičeva skupina. Upanje je, da

se novi vladi pridružijo tudi Črnogorci in demokratski poslanci iz krajev, ki so jih zasedli Italijani.

Belgrad, 15. februarja. Danes so bili pozvani k regentu Protić, Pribičević, Pavlović in general Hadžić. Sklenjeno je bilo, da se jutri poveri sestava nove koncentracijske vlade poslaniku v Parizu Vesniću. Splošno pa se sodi, da se Vesniću ne bo posrečilo, sestaviti koncentracijsko vlado. Vesnić bo najbrže že jutri zvečer vrnil regentu svoj mandat. Pojutrišnjem bi v tem slučaju dobil najbrže Protić nalogu, da sestavi vlado iz vrst dosedanje opozicije.

Belgrad, 15. februarja. Jutri se bo sešel parlament ob 4. uri popoldne. Ker pa je vlada podala ostavko, se bo zasedanje odgodilo za nekaj dni ter se bo parlament zopet sešel, ko bo sestavljena nova vlada.

Razkol med demokrati.

Pribičević postaja republikanec. — Balugdžić odhaja.

Belgrad, 14. februarja. Koalicijska vlada, ki jo bo sestavila opozicija, najbrže ne bo imela za seboj le poslancev dosedanje opozicije, marveč tudi Črnogorce in velik del demokratov. Že sedaj se v Demokratski zaednici bije hud boj med zmerno skupino, ki jo vodita Davidović in Drašković, ter med nepopustljivo skupino Pribičevićeva in Veljkovičeva. Spor je že očiten. Medtem ko Davidović izjavlja, da ne bo nasprotoval novi vladi,

grozita Pribičević in Veljković, da se pridružita republikancem.

Uspeh koalicijske vlade opozicijskega bloka je gotov, ker bo mogla računati celo na del demokratov in na Črnogorce. Njeno stališče pa je še toliko lažje, ker dosedanj minister dvora Balugdžić, zapupnik demokratov, odide kot poslanik v Atene. Na njegovo mesto pride Panta Gavrilović.

Socialisti prosijo regenta.

Belgrad, 14. febr. Danes ob 11. uri dop. so šli v imenu socialistov na dvor socialistični ministri Kristan, Korač in Bukšić, ki so baje regenta opozorili na veliko nezadovoljnost, ki bi se pojavila v vseh

sklopih ljudstva, če opozicija prevzame vlado. (Gospodje socialisti se težko ločijo od ministrskih stolcev. Slovo je vedno bridko. Delavstvo pa si bo oddahnilo, ko ta vlada izgine.)

Dr. Korošec o socialnih reformah.

Belgrad, 14. febr. Naš dopisnik se je z ozirom na govor ministra Pribičevića proti boljševizmu, v katerem je izrazil svoj program, da se mora boljševizem pobijati z žandarmerijo, policijo in vojsko, izjavil takole: Meni se zdi tak program ne samo zelo nevaren, temveč tudi neuspešen. Ideje se ne pobijajo in se ne morejo spraviti s sveta s surovim orožjem, ampak samo z enakovrednim orožjem, ideje z idejami. Naša stranka zelo občaluje, da demokrati in socialisti ne pripuščajo v Narodnem predstavnstvu nobenega dela več, kajti naša namera je bila, da predložimo parla-

mentu celo vrsto predlogov o radikalnih socialnih reformah. Blok komunistične Rusije in socialistične Nemčije ter Avstrije bo vsak dan s svojimi socialnimi idejami že avtomatično, ako bi tudi ne bilo nobene druge agitacije, pritiskal na vse naše javno mišljenje. Mi si ne zapiramo oči, da se bo to mišljenje tudi pri nas brzo radikaliziralo. Za to je treba, da mirnim in legalnim putem takoj začnemo s socialnimi reformami ter se s tem izognemo nemiru in nasilju. Mi moramo, ako se smem tako izraziti, iti boljševizmu nasproti, a ne z žandarmi, temveč z idejami, z reformami.

Jih objavili gotovi italijanski listi glede nekoga navadnega projektka o voj. zvezi med Francijo in Jugoslavijo, so popolnoma neistiniti. Nikakoršni pregovori z namenom, da bi se dosegel takšen sporazum se niso vršili med vlado republike in vlado SHS.

Zadnji ameriški delegat v Parizu.

LDU Pariz, 15. februarja. (DunkU) Kakor javlja »Agence Havas« iz Washingtona, je F. Polk, poslednji delegat Amerike pri mirovni konferenci v Parizu, imenovan provizornim državnim tajnikom za zunanje posle.

Konec komedije.

V soboto je odstopila vlada, ki v teku več ko pol leta svojega nesrečnega delovanja za ljudstvo ni imela drugega ko sibo, zapor, policijo in žandarje. Delavno ljudstvo ne bo pozabilo, kako ga je ta samopašna družba, ki si je s pomočjo svojega zaplečnika Balugdžića prisvojila vso oblast v državi, izkoriščala. Njeno delo je nesrečno rešitev valutnega vprašanja, ki se prav te dni pričinja izvajati. Tri četrtine ljudskega denarja naj požro kapitalistične banke, ki so že skozi sedem mesecev bile deležne največje milosti liberalno-socialistične gospode.

Oderuštvo z živili in obleko se je razvilo tako bohotno, da bo treba orjaškega napora vseh poštenih ljudi, da se zatre ta izrodek kapitalistično-socialističnega gospodarstva. Cene živilom rastejo dan na dan. In vendar naš denar ni tako malo vreden. Izvažamo blaga več kot preveč. Z izvozom bi se vrednost našega denarja morala še dvigniti. Če se ni, je to znamenje, da so po zaslugi in s podporo dosedanje vlade zažulili posamezni kapitalisti pač ogromne vsote, da pa je ljudstvo vsled izvoza le še bolj trpelo, mesto da bi se mu bil položaj izboljšal. Država, ki ima hrane za sé preveč, je danes v položaju, da njeno prebivalstvo trpi pomanjkanje. To je uspeh politike socialističnega ministra Bukšega.

Ljudstvo trpi in mora molčati. Kdor se zgane in zahteva izboljšanja, ga proglašajo za zločinca ter ga vtaeknje v ječo. Najboljši ljudje so morali v zapore, v katere pravzaprav spada vlada sama. Svobodno besedo in kritiko je dušila Pribičevićeva in Žerjavova cenzura na očito protipostaven način. Vse, kar ni trobilo v rog Pribičevića in njegovega pomagača dr. Žerjava, je bilo proglašeno za državno nevarno. Znano je, da sedi Marinček v zaporih novomeškega sodišča zato, ker ga smatrata dr. Žerjav in Pribičević za državno nevarno in republikansko bitje.

V soboto pa je odletela ta družba s svojega mesta. In sedaj isti Pribičević, ki je zaprl Marinčka, grozi, da prestopi k republikancem. Sedanja vlada namreč nikjer in nikdar ni imela ljudstva za seboj ter je živela svoje nesrečno življenje le v solncu milosti od zgoraj. Danes, ko je to solnce nehalo sijati na demokratske in socialistične glave, iz monarhistov postajajo republikanci. Ne načelo in ne program jih ne vodita, ampak osebna korist oseb ter profit družbe, ki se je debelila od sedanjega sistema. Pribičević-republikanec to daje celi zadevi značaj komedije.

Kristan in njegovi ministrski sodrugi so se v soboto tudi proslavili. V zadnjem treputku so šli ti socialistični levi na dvor in prosili regenta, naj ne da vlade opoziciji. To se pravi socialisti so prosili vladarja, da bi smeli po njegovi milosti še dalje sedeti na ministrskih stolcih. Pri tem so se poslužili male grožnje, češ da bode ljudstvo nezadovoljno, ako opozicija prevzame vlado. Mi pa pravimo, da se bo oddahnil najbolj rdeč komunist, če socialistična troperesna deteljica v vladi ne bo več delala sramote socialistični stvari. Komedija pa je v tem, da zastopniki socialpatrijotov moledujejo milosti pri kroni in se sklicujejo na ljudstvo, ki pa jim je že davno pokazalo fige.

Sedaj groze demokrati, da ne pojdejo v parlament, da ga bodo sabotirali. To bi bilo tretje najlepše dejanje te komedije. Nobene škode namreč ne bo, če v parlamentu ne bo več svetila luč liberalnih gospodarjev kakor so dr. Kramer, Ribnikar, Brežigar in podobni. Ta konec komedije bi bil le predznak prvega dejanja voline drame, v kateri bodo vsi ti dosedanj polbogovi, očetje kapitalizma, zleteli s svojih tronov. In iste usode bo deležna troperesna deteljica socialističnih generalov brez armad, ki danes moleduje za milost navzgoraj, ko je izgubila milost ljudstva.

Konec je komedije. Ljudstvo si bo oddahnilo. Treba pa bo dela, da se popravi vse, kar so liberalno-socialistični komedijanti zagrešili v škodo ljudstva.

Francoski socialisti.

Zanimivo je zasledovati borbe med socialisti vseh držav, koje borbe se v glavnem nanašajo na vprašanje, kako stališče je treba zavzeti napram ruskemu boljševizmu. Konec meseca februarja se bo vršil kongres francoskih socialistov (socialistes unifiés) v Strasburgu, in že sedaj se departementske (okrajne), organizacije pripravljajo s predposvetovanji na ta kongres. Najvažnejše je pač posvetovanje pariške organizacije Fédération de la Seine, v kateri nastopajo najboljši glave francoske socialdemokracije. Škod se vrši te dni in še, ko so nam došli najnovejši časopisi iz Pariza, ni končan. Vendar že sedaj vzbuja splošno pozornost v francoski javnosti, in buržuazijske novine, se bavijo živo z izjavami na tem opsevanju. V glavnem gre za to, ali je treba rekonstruirati (pristaše že imenujejo reconstrucateurs) drugo internacionalo, ki bo meseca julija zborovala v Ženevi, ali pa se je treba priključiti tretji internacionali, ki jo je Ljening spomlad l. 1919. ustanovil v Moskvi.

Zmerni socialisti, na čelu jim Albert Thomas in Renaudel, pobijajo boljševizem in nočejo, da se eksportira iz Rusije. Ljening jim je rdeči car, vse njegovo postopanje suženjska kopija carizma. Boljševizem jim je orientalski despotizem, povzročen z drznim državnim prevratom, postavljen na bajonete, ki hoče z ukazi preobraziti človeško družbo. Nevarne je za zapadne socialiste, ker jih privlačuje za sanjava dejanja.

Druga struja pod vodstvom Longueta se približuje boljševikom, a se noče z njimi istovetiti. Trdi, da je boljševizem v Rusiji opravičen, da se je treba moskovitski internacionali pridružiti, a se ne podvreči njenemu vodstvu, kakor so se predvrgli žalostnemu nemškemu vodstvu. Zapadnim socialistom je treba zagotoviti svobodo dejanja.

Tretja struja stoji pod vodstvom Loriot-a ter zagovarja, da vstopi francoska internacionala v »komunistično in panslavistično cerkev«. Brez vsega pridržka priznava moskovitsko internacionalo in zagovarja vstop v njo. Oznanjuje dobo dejanj po vzoru ruskih boljševikov.

Iz tega kratkega poročila vidimo, da je tudi na Francoskem druga internacionala v hudih krizah. Strasburški kongres se pričakuje z veliko napetostjo. Dočim pri nas Golo- in Prepel-uhji pobijajo z zastarelimi frazami »črni klerikalizem«, se socialisti vseh drugih dežel v resnih razpravah pečajo z najtežjimi problemi sedanje dobe. A vidi se jim vsem, da nimajo pravega kompasa, ker nimajo krščanstva.

Nitti zopet izjavlja.

LDU Pariz, 15. februarja. (DunkU) Londonski poročevalec lista »Matin« doznava iz baje dobriga vira, da je Nitti koncem včerajšnje seje vrhovnega sveta podal važno izjavo. Sporčil je Lloyd George in Millerandu, da bo Italija, ako bo prisiljena pomagati si z londonskim dogovorom, dala zasedeni Dalmaciji po polno avtonomijo z vsemi iz tega izvira-jočimi pravicami. Poročevalec dostavlja, da more ta izjava izpremeniti vse posvetovanje o jadranskem problemu.

Zastopniki za socialne zadeve.

LDU Praga, 14. februarja. (ČTU) Kakor poroča »Pravo Lidu«, se v pristojnih krogih razmotriva misel, pri inozemskih zastopnikih ustanoviti atašeje za socialne zadeve. »Pravo Lidu« naglašja, da je švedski parlament že sklenil imenovanje socialnih atašejev v Berlinu, Parizu, Londonu in Washingtonu.

Vojna posojila na Češkem.

LDU Praga, 14. februarja. (ČTU) Nemška obrambna zveza za vojna posojila na Češkem, Moravskem in Šleškem se je po odposlanstvu predstavila ministrskemu predsedniku Tusarju, ki je izjavil: Vlado bodo pri rešitvi vprašanja glede voj. posojil vodili edinole gospodarski razlogi. Finančni minister Sonntag je izjavil, da so pri razpravah o tem vpraša-

Vojne zveze med Jugoslavijo in Francijo ni.

LDU Belgrad, 15. februarja. Presbitero javlja: Rimski list »Idea nazionale« je objavil pred kratkim vest, da se je med našo kraljevino in Francijo dosegel sporazum o vojaški zvezi. Z merodajne strani smo poblaščeni izjaviti, da je ta vest navedenega rimskega lista popolnoma neresnična.

LDU Belgrad, 15. februarja. Presbitero javlja iz Pariza od 14. februarja poluradno: Francoska vlada želi, da listi objavijo sledeči dementi: Dokumenti, ki so

niu za vlado merodajni edinole gospodarstvi in finančni razlogi. Kar se tiče postopne rešitve tega vprašanja, se glede posojilnic in drugih denarnih zavodov morejo uporabiti tekem pripravljanih del dobljene podlage, dočim so za presojanje

zasebne posesti vojnih, posojil potrebna nova raziskovanja, ki doslej še niso končana. Na vprašanje, kaj se bo ukrenilo glede zasebne posesti vojnih posojil, je izjavil finančni minister, da za sedaj ne more dati obveznega odgovora.

Demokrati in socialisti proti parlamentu.

Današnji »Naprej« ima sledečo brzojavko iz Belega grada:

»Belgrad, 15. febr. Demokratska Zajednica in socialistični parlamentarni klub opozarjata svoje člane, da naj ne potujejo

v Belgrad k zasedanju narodnega predstavništva, temveč naj ostanejo doma.«

Tako so se socialisti sami razkrinkali kot nasprotniki parlamenta in pristaše absolutizma.

Politične novice.

Zdrobljen malik. Staro plesnivo liberalstvo je ob velikem političnem prevratu v Jugoslaviji začutilo v svojih kosteh neko trganje in lomljenje, pa je mislilo, da so to prepordne bolečine, znaki nove mladosti. Prevzela ga je nova samozavest in je mislilo, da se je sedaj začela nova doba njegove moči in oblasti. Hitel je ustvarjati veliko politično armado iz vseh mogočih ostankov nekdanjih liberalnih strank in vseh različnih svobodnjaških elementov pod privlačnim demokratičnim imenom in si tako zagotoviti oblast. Ko se mu je pridružila še socialnodemokratična buržoazija, je mogočno terjal državne vajatj zase in v njih je dobil, je najprej pogljal edinega konkurenta v oblasti — narodno predstavništvo domov, nato pa prišel »vladati« Jugoslavijo kakor pijan inštruktor svojega pišglavca. Kdor je bil z njimi, je smel z njimi uživati božje dobrote z državne mize, kdor je bil proti njim, je dobil z bičem 100 plečih in je moral »iti v kot«. Tako so bili kmalu obdani od samih »somišljenikov« in mislili so, da njihovega kraljestva ne bo konec. Medsebojno prijateljstvo je pri vladnih jaslih postalo tako debelo, da so sklenili, zliči svoje skupine in drobce v eno samo falango v — enotno politično stranko. Ampak Jugoslavija se je kljub svoji mladosti znala upreti pijanemu inštruktorju in pokazala najresnejšo voljo, da ga ne mara, da ga zaničuje in odklanja. Tudi med inštruktorjevimi tovariši je bilo vedno več takih, ki so izprevideli, da trajno tako ne bo moglo iti in so začeli iskati drugih poti. Namesto enotne demokratske stranke se je osnovala Republikaanska stranka. V državi je vsled pijanega gospodarstva začelo pokati na vseh straneh. In prišel je trenutek, ki ga je moral vsak pameten človek videti v naprej: Demokratsko-socialistični blok je moral iti — tako potepeno, kakor se za pijanega inštruktorja spodobi. S tem je liberalizem svojo igro v Jugoslaviji popolnoma izgubil. S svojo kratkotrajno vlado je dokazal, da se ni prerodil, ampak samo preleval, da je star, slep in hudoben. Kar je zunaj njega, mu je do smrti sovražno, kar je v njem še kakorkoli življenja zmožnega, si otrese prah Demokratske zajednice s svojih nog, kar bo ostalo po volitvah, bo komaj za muzej. Silni malik, ki se je ob velikem političnem prevratu dvignil v Jugoslaviji pod imenom »Demokratske zajednice« — je danes prah in pepel.

Zadnje brce demokratov. 11. t. m. je zagrebška vlada izdala naredbo, s katero je ustavila nadaljnjo izhajanje osješke »Christliche Volkszeitung«, ki je bila glasilo »Hrvatske ljudske stranke« za somišljenike nemške narodnosti. List je odločno zastopal naše državno stališče in pridobival med nemškimi naseljenci vedno večer se list ustavlili.

Več luči! Pod tem naslovom piše »Hrvatska Obrana« med drugim: Vlada še do današnjega dne ni izjavila, koliko je srbskih bančnih dinarjev in katero je njihovo kritje. Kar tiče državnih dolgov, javnost tudi ni na čistem. Koliko je dolgov bivše Srbije in koliko naših krajev in kaksna je anuiteta za plačanje teh dolgov? Ravnotako vlada do danes še ni objavila proračuna preteklega leta, da bi vedeli, kolik je naš državni deficit, pravtako javnosti ni znan proračun za tekoče leto. Nič ne vemo, kako je z našimi dohodki. Koliko smo dobili v imenu avansa in za kaj se je to porabilo. Kako je z našimi trgovinskimi bilancami z inozemstvom, ki bi vsakakor morale biti za nas aktivne. Končno vlada ni objavila uspeha o plačevanju davkov. — Skandal, da moramo vlado po takih stvarih šele vpraševati in še večji skandal, da odgovora niti na vsa vprašanja ne bo.

Strah pred komunisti. »Jutarnji List« priobčuje uvodnik, v katerem opozarja meščanske stranke in korporacije na komunistično nevarnost, ki preti Zagrebu in drugim mestom v bodočih občinskih volitvah. Ni sicer misliti, da bi komunisti kje dobili večino, a dobiti bi mogli kompaktne manjšine, ki bi onemogočavale vsak razvoj in prečevit mest in meščanske družbe. List poziva vse politične stranke naj se pri bodočih občinskih volitvah preko vsega strankarstva in osebnosti združijo na komunalnem gospodarskem programu in tako skupno odbijejo komunistično nevarnost. — Tako učiti strah končno tudi svobodo-

miselce kozjih molitvic. Ko se je sestavil demokratsko-socialistični blok, so svobodni miselniki listi v enem zboru peli: Svobodni mi vkup proti nazadnjaštvu! Danes, ko jim dubovi, ki so jih kličali, rasto čez glavo, piskajo na druge pščali. Naj piskajo, da jim sape zmanjka. Nas to nič ne briga.

Propad kapitalistične dobe. Boljševistični vodja Radek je na zadnji sovjetski konferenci prorokoval: Trditi smemo, da stoji kapitalizem pred neizbežnim in brzim propadom. V vseh državah Evrope in Amerike je položaj katastrofalen. Versailleski mir bo imel smrtno posledice za zmogovite narode same. Vojska je neizogibna na svetu, ako v kratkem času ne izbruhne socialna revolucija. — Prorokovanje ni tolažljivo. Da se preprečijo revolucionarna nasilja, moralo bi biti naše geslo: Na socialno delo!

Boljševizem se otreša terorizma. V izvrševalnem odboru sovjetske organizacije v Rusiji je imel Ljening velik govor, v katerem je obrazložil pomen mira z Estono in odloka entente, da nadalje ne bo več podpirala protisovjetskih armad. Naznanil je, da bo sedaj sovjetska vlada odpravila smrtno kazen, ki je bila bistvo terorizma. Zadržanju je prorokoval novo dobo razvoja. Dosedaj je bilo združništvo v službi kapitalizma. Boljševizem ga bo spremenil, da služi vsemu prebivalstvu. Ljening je prepričan, da bodo ta njegov ideal sprejeli vsi zadržarji in da se bo sovjetska Rusija spremenila v eno neizmerno zadrugo delavcev (coopérative de travailleurs).

Dnevne novice.

— Doktorjem prava je bil promoviran na graškem vseučilišču obmejni finančni komisar g. Vinko Vrhurc.

— **Kako bo s sladkorjem.** Ljubljana, 15. februarja. Odsek za prehrano objavlja: Radi nepričakovane slabe produkcije v domačih sladk. tovarnah bo dobila Slovenija samo še enkrat majhen kontingent domačega sladkorja. Ta kontingent je sicer že odkazan, vendar ga doslej še ni bilo mogoče prevzeti, ker je manjkalo gotovine za plačilo kupnine. Cim bo gotovina na razpolago, kar se bo, kakor upamo, v kratkem zgodilo, pride ta sladkor in se bo razdelil sorazmerno na posamezne okraje. Ker je, kakor rečeno, odkazan le majhen kontingent, bo prišla na posameznika le mala količina. Prebivalstvo bo treba odselej oskrbovati s sladkorjem, ki se bo uvažal v prosti trgovini iz inozemstva. Trgovski krogi so se začeli zanimati za uvoz sladkorja. Tako bo ljubljanska tvrdka Anton Krisper Coloniale (imejatelj g. ravnatelj Lilleg) koncem tega meseca ali pričetkom marca dobila iz Trsta 40 vagonov ameriškega sladkorja, ki ga bo v sporazumu z odsekom za prehrano razdelila na Kranjskem in Koroškem. Cena temu sladkorju bo 35 do 40 kron za en kilogram. Na drugi strani dobi zveza slovenskih trgovcev v Celju ta mesec 20 vagonov sladkorja iz Čehoslovaške in s posredovanjem tvrdke Anton Krisper 20 vagonov ameriškega sladkorja iz Trsta, ki se bo razdelil na štajerskem in v Prekmurju. Tudi cena temu sladkorju bo 35 do 40 kron za 1 kg. Tudi za naprej bodo morali trgovci s sodelovanjem denarnih zavodov dobavljati sladkor iz inozemstva, dokler ne bo domača produkcija toliko, da bo krila potrebo domačega prebivalstva. Dobava sladkorja iz inozemstva dandanes ni lahka, temveč zadeva na največje težkoče. Sladkor je treba plačevati v tuji zdravi valuti, ki je seveda zelo draga. Za nabavo tuje valute mora biti na razpolago sedaj mnogo kapitala, ki pa se težko dobi. Radi visoke valute je tudi cena sladkorju seveda tako visoka. — Tako uradno obvestilo. Daleč smo prišli pod liberalno socialistično vlado!

— **Zamenjavanje kronskih bankovcev avstroogrške banke za kronsko-dinarske bankovce.** Uradno poročajo: Zamenjavanje se začne pri nas dne 16. februarja t. l. Zamenjavanje se bodo samo bankovci Avstroogrške banke po 20, 50 100 in 1000 K, ki so pravilno kolkovani. Te bankovce bodo po vsej Sloveniji zamenjaval davčni uradi in sicer vse štiri vrste kronskih bankovcev, le ljubljanska dva davčna urada samo bankovce po 20, 50 in 100 K. Tisočake bo zamenjavala v Ljubljani samo finančna deželna blagajna na Krekovem trgu. Tudi podružnici Avstroogrške banke v Ljublja-

ni in Mariboru bosta sprejemali v žameno, pa samo bankovce po 20, 50 in 100 K. Od 1. februarja t. l. dalje so novi bankovci Narodne banke SHS splošno zakonito plačilno sredstvo v celem kraljestvu, tako, da se z njimi plačujejo polnoveljavno vse obveznosti, dogovorjene v kronah ali dinarjih. Upnik nima pravice zahtevati od dolžnika plačilo v kronskih bankovcih Avstroogrške banke ali v dinarskih bankovcih Narodne banke kraljevine Srbije. Vsakdo mora vzeti za plačilo nove kronsko-dinarske bankovce. Dne 15. marca t. l. prenehajo biti kronski bankovci Avstroogrške banke po 20, 50, 100 in 1000 K pri nas splošno zakonito plačilno sredstvo. Ostanje pa še nadalje v prometu kronski bankovci po 1, 2 in 10 K. Ti se bodo vzeli pozneje iz prometa. — Delegacija ministva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani.

— **Sladkor v svobodni trgovini.** Osješka tvrdka Radanović in tovariši je kupila na Češkem 10 vagonov sladkorja po 50 K kilogram. Mestna aprovizacija je določila temu sladkorju za nadrobno prodajo maksimalno ceno 52 K za kilogram.

— **Moderni vajenci.** Nekemu čevljarju v Zagrebu so vajenci tekoma par mesecev pokradli za 50.000 kron usnja in čevlje. Oblačiti so se začeli po najnovejši modi in obiskovali zabave. Ko jih je mojster vprašal, odkodi imajo denar za vse to, so mu rekli, da veržijo s tobakom in cigaretami. Končno je mož le pregledal svoje skrbno zaklenjene zaloge in jih našel — prazne.

— **Izgon tujcev iz Zagreba.** Zagrebška vlada je ukazala izselitev 2439 tujcem; od teh se je dejansko izselilo 923 oseb, drugi so ostali. Židje se pritožujejo, da je izgon naperjen v prvi vrsti proti njim.

— **Ustanove za časnike.** Češko ministarstvo za zunanje stvari je za tekoče proračunsko leto dovolilo 10 ustanov za časnike, vsako po 15.000 kron na leto, za ožienene pa po 20.000 kron.

— **Redarski neredi.** 11. t. m. je vojaška patrula v Sarajevu o priliki nočnega obhoda zasačila in prišla do 20 izgrednikov, ki so bili večinoma redarji, žandarji in financarji. Izgrednike so razorožili in zaprli, o čemer je došlo med njimi in vojaki do pretepa.

— **Iztihotapljenje živine na Reko,** s katerim se podpira nam sovražna d'Annunzijska vojska, je veleizdaja. Tisti, ki tihotapijo preko demarkacijske črte, posebno konje, vprežno in drugo živino na Reko, se izpostavljajo resni nevarnosti, da se bodo morali radi veleizdaje zagovarjati.

— **Elektrika za Split.** V Splitu se je ustanovila družba z imenom »Električna podjetja«, katere glavni namen je debava električne energije za Split in njena razdelitev po mestu. Člana družbe sta občina Split z 2/3 glavnice in praška družba »Elektra« z 1/3 glavnice. Družba se bavi sedaj z dovajanjem in z instaliranjem javne razsvetljave.

Ljubljanske novice.

Ij **V stolnici se obhaja tridnevica** na čast sv. R. T. Danes in jutri ob štirih popoldne cerkveni govor in litanije. Danes je govor: Euharistija in družina.

Ij **Izgubila se je danes dopoldne v električni železnici denarnica s precejšnjo vsoto denarja, družinsko legitimacijo za živila in zdravniškim spričevalom.** Lastnica je mati sedmerih otrok, zato se pošten najditelj naproša, da vse odda v pisarni »Jugoslovske strokovne zveze«. Jugoslovska tiskarna II. nadstropje.

Ij **Iz gledališke pisarne.** Zaradi obolelosti članov se repertoire v dramskem gledališču v sledeče izpremeni: V ponedeljek, 16. februarja se vprizori mesto »Brezdno« za D abonement »Kristalni grad« za isti abonement, v torek 17. februarja mesto »Protekcija« — »Nočni čuvaj« izven abonementa ob 3. uri popoldne.

Ij **Oblačilnica za Slovenijo v Ljubljani** bo — kakor uradno naznanja — do preklica vsako sredo in vsak četrtek odprta samo za nameščence javnih uradov v Ljubljani. Na to opozarjamo vse občinstvo, posebno one z dežele, da ne bo imelo nepotrebnih potov in pa stroškov.

Ij **Prosimo, čigavi smo pa mi?** Prejeli smo: Druge aprovizacije, ki se imajo s še težjimi okolnostimi boriti kakor pa mestna, že v drugič delijo svojim članom, mestna pa ni do danes še prav nič, razen malo gnilega krompirja. Dajte, dajte, ker naše shrambe so suhe — mi nismo vojni dobičkarji! Ali da »sortiranje« prošeni toliko dela? Morda vendar ne — delavce in uradnike pač ni težko ločiti od bogatinov. Menda vendar ne bomo nazadnje na cedilu ostali, ko se že toliko časa zanašamo na tisto svoj čas tako mogočno razobnano preskrbo živil. Torej: poldne jel o

Ij **Dramatični odsek tamburaškega kluba »Triglav«** vprizori v četrtek dne 19. t. m. ob pol 8. uri zvečer vobče priljubljeno Finžarjevo narodno igro s petjem in štirih dejanjih »Divji lovci«. Vstopnice se dobe v predprodaji v trgovini »Svetla« na glav-

nam trgu in v trafikki gospe Modic v Koprjarjevi ulici št. 2 ter na dan predstave ob pol 7. uri v »Ljudskem domu«. Igra se ne ponovi. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij **Zaplenjeni sladkor.** Prejeli smo od dr. Kokalja: V številki 28. Vašega cenjenega lista z dne 5. februarja 1920 priobčili ste med ljubljanskimi novicami pod za- glavjem: »Ij Zaplenjeni sladkor« notico, ki se tiče mojega klijenta gospoda Josipa Fabianija, trgovca v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54. Kot zastopnik gospoda Josipa Fabianija Vas pozivljam, da v okviru § 19 tiskovnega zakona glede te notice v prvi ali naslednji številki svojega cenjenega lista na istem mestu in z istimi črkami priobčite sledeči popravek:—

Zaplenjeni sladkor. Ni res, da je imel trgovec Fabiani v Prešernovi ulici skrit sladkor pod streho in da ga je prodajal le znancem. Res je le, da je imel sladkor javno v svoji prodajalni in da je bil sladkor tam poljubno na prodaj vsakemu kupcu. — V Ljubljani, dne 13. februarja 1920. — Josip Fabiani. — Prepričan, da boste ustregli temu pozivu in pravčasno priobčite gorenji popravek, bilježim z obilnim spoštovanjem dr. Kokalja.

Ij **Preprečena goljufija.** Dne 9. t. m. je prišel k nekemu gostilničarju v šiški Pobege Lazar iz Kopra v Istri. Prinesel je s seboj tisočak, da bi ga kolkoval v Ljubljani. Detektivni kolodvorske policijske ekipe poziture so doznali, da namerava Pobege goljufivo kolkovati tisočak in so ga aretirali. Pobege je priznal, da sta mu naročila Gorkič in Frosinji iz Pordenone, da naj pošiče osebo, ki naj mu preskrbi kolkovane tisočake. Rekel je, da ima za 100.000 kron nekolkovanih bankovcev in če mu preskrbi kolkovanje z jugoslovskimimi kolki, dobi Pobege 25 %, Gorkič in drugi pa tudi 25 %, tako da bi ostalo Frosiniju še 50.000 kron. Ker se je dognalo, da čakajo prišli Pobege pri Nadiču na Kongresnem trgu št. 3, so šli mesto Pobege tja detektivni kolodvorske policijske ekipe, kjer so dobili Frosinija, Gorkiča in Narkiča Niko- lo, znanega tihotapca Antona Buberka in druge osebe. Pri hišni in telesni preiskavi so našli pri Frosiniju še en nekolkovani tisočkronski bankovec in veliko srebra. Vsi navedeni priznavajo dejanje in so se zaradi poizkušene goljufije izročili državni nemu pravdnistvu.

Dijak umoril dijaka.

V soboto se je zgodil na ljubljanskem Golovcu strašen zločin. Okolu 5. pop. sta prihitela s hriba v Kurjo vas 2 mlajša fanta, od katerih eden je tožil, da trpi strašno bolečino. Ljudje so prihiteli gledati, kaj je. Bolnik je obležal na tleh. Slučajno je prišel mimo sprehajajoči se g. dr. Opeka, na katerega prošnja so prenesli bolnika v hišo. G. dr. Opeka je sam obvestil o dogodku policijo, ki je takoj posredovala. Bolnik — Ivan Budina se imenuje, so preprosto li v bolnišnico, kjer je povedal, da mu je dal njegov prijatelj Mirko Perko na Golovcu jesti zelo grenko penasto povitko (šavmroli). Reče je v hudih bolečinah umrl v soboto zvečer ob 8. uri. Pogreb so danes popoldne. Novica o tem zločinu se je bliskovito hitro raznesla po Ljubljani. V soboto zvečer se je že govorilo o tej reči, posebno med srednješolsko mladino, ki žalibog pohaja vse plese, o žrtvi in njegovem prijatelju, ki da ga je zastrupil. Na policijskem ravnateljstvu so razvili živahno delovanje in so že zgodaj jutraj prišli Mirko Perko, ki je med tovariši znan veseljak, ki je imel opraviti z deklami in je zelo strastno čital razne kriminalne študioromane in pohajal veselice; mesto da bi se bil pridno učil. O celi zadevi smo se informirali na policiji, kjer smo zvedeli, da je Perko prvotno svoj zločin tajil, toda s nadzornik Habé, ki je celo nedeljo zasliševal priče in zbral po detektivnih policijskega ravnateljstva ogromno obtežovalnega gradiva, je mlademu fantu predočil, kar govori proti njemu, nakar je Perko skesano priznal, da je dal Budini jesti z mišnico posuti penasti povitek, ker se mu je zaboljelo po denarju, katerega je Budina precej imel. Mišnico si je Perko pridobil na zelo zvit način. O podrobnostih tega zelo žalostnega dogodka se bo še poročalo.

Slučaj, da bi dijak zastrupil dijaka, srednješolec srednješolca, je v kriminalni stiki edin in silno žalosten pojav zastrupljenega ozračja, v katerem živi in se vageja naša srednješolska mladina, za katero plesne šole niso, četudi so pod protektoratom še tako uglednih dam in profesorjev, ker gre mladina potem na ples. Kamor ne spada in zapravlja čez svoje moč. Zastrupljeni srednješolec Budina na mišnico odru in njegov morilec, učiteljski sin Perko sta mene tekli vsem, ki so odgovorni za našo mladino, dt se pohajanje plesov veselic srednješolski mladini prepoveda in nista dve žrtvi dovolj?